?

השאלה כטקסט – חוברת עבודה לכיתה ח'

מהדורה למורה · חנ"מ – מותאם

גרסה מותאמת: טקסטים קצרים, 3 אפשרויות, פתיחי משפטים

1 2 3 4 5

יצרה: רוית ראש בן ישי

מהדורה למורה

מטרות החוברת

- התלמידים יקראו את השאלה כטקסט: יפיקו ממנה מידע לפני שהם ניגשים לטקסט.
- התלמידים יסמנו מילות שאלה ומגבילים (מספר, פסקה, "נמקו") ויבינו מה כל אחד דורש.
- התלמידים יזהו את ממד השאלה – איתור מידע, פרשנות והיסק, הערכה וביקורת – ויתאימו את צורת התשובה.
- התלמידים יכתבו תשובה מלאה ויבדקו אותה מול הסימונים שלהם.

השיטה בחמישה שלבים

1

👀 קוראים את השאלה

קוראים את השאלה או ההוראה עד הסוף – לאט, ואפילו פעמיים.

שאלה היא טקסט קצר: יש בה נושא, מידע והוראה. אל תקפצו לתשובה לפני שסיימתם לקרוא.

2

💡 איזה מידע אפשר להפיק מהשאלה?

שואלים: על מה השאלה? על איזה חלק בטקסט? האם היא נותנת לי מושג, ציטוט או מספר פסקה?

לפעמים חצי מהתשובה כבר כתובה בשאלה – למשל "בפסקה 3 מסופר על...".

3

🖍️ מסמנים את מילות השאלה

מסמנים את מילת השאלה (מה, מדוע, הסבירו, השוו...) ואת המילים שמגדירות את המשימה (שתי, בפסקה 2, לדעתכם, נמקו).

מספר בשאלה = מספר החלקים בתשובה. "נמקו" = חייבים "כי...".

4

🧭 מה עליי לעשות כדי לענות?

מנסחים לעצמנו משפט אחד: "אני צריך/ה לחפש... / להסביר... / להביע עמדה ולנמק..., ומחליטים איפה מחפשים: בטקסט, בין השורות או בראש שלי.

כאן מזהים את ממד השאלה: איתור מידע, פרשנות והיסק, או הערכה וביקורת.

5

✍️ מבצעים את המשימה

עונים במשפט מלא, משתמשים במילים מהשאלה בפתיחת התשובה, ובודקים: עניתי על כל החלקים?

בדיקה אחרונה: חוזרים לסימונים של שלב 3 ומסמנים ✔ ליד כל חלק שעניתם עליו.

שלושה ממדים של שאלות

🔍 איתור מידע

איפה התשובה? המידע כתוב בטקסט במפורש
מילים מזהות: מה, מי, מתי, היכן, כמה, ציינו, העתיקו, מצאו, מנו
צורת התשובה: מוצאים את המקום בטקסט ומעתיקים או מנסחים במילים שלכם. אין צורך בדעה אישית.
לדוגמה: ציינו שני יתרונות של... על פי פסקה 2.

🧩 פרשנות והיסק

איפה התשובה? התשובה "בין השורות" – מחברים פרטים ומסיקים
מילים מזהות: מדוע, הסבירו, מה ניתן להסיק, מה הקשר, מה מטרת, מה תפקיד, השוו, למה התכוון/ה
צורת התשובה: טענה + הסבר + ביסוס מהטקסט ("כפי שכתוב...").
לדוגמה: הסבירו מדוע הכותב/ת בחר/ה לפתוח בשאלה.

⚖️ הערכה וביקורת

איפה התשובה? מחברים את הטקסט לידע ולעמדה שלכם
מילים מזהות: האם, הביעו דעה, לדעתכם, נמקו, הציעו, האם הכותרת מתאימה, עד כמה משכנע
צורת התשובה: עמדה ברורה + 2 נימוקים + קשר לטקסט. כל עמדה מנומקת מתקבלת.
לדוגמה: האם לדעתכם הטיעון משכנע? נמקו.

דגשים להוראה בגרסה זו

- קוראים יחד בקול; כפתור ההקראה באתר זמין בכל משימה.
- בכל שאלה 3 אפשרויות בלבד ופתיח משפט מוכן. אין מגבלת זמן.
- צבעים קבועים לממדים: איתור = טורקיז, פרשנות = ורוד, הערכה = סגול.
- אחרי שתי טעויות – רמז מדורג (מכוון, לא נותן את התשובה).
- אפשר לעבוד על טקסט אחד בשיעור ולחלק את השאלות לנתחים.

מערך מקוצר – 2 שיעורים

- שיעור 1: כרזת השלבים + דף "מפרקים שאלה יחד" + טקסט 1.
- שיעור 2: טקסטים 2–3 בזוגות, בדיקה עצמית וכרטיס יציאה. טקסטים 4–5 – להמשך או להעשרה.

מחוון להערכת העבודה (100 נקודות)

קריטריון	נק'	מה מצפים לראות
שלבים 1–4: פירוק השאלה (סימון מילות שאלה, זיהוי מידע, ניסוח "מה עליי לעשות", זיהוי ממד)	30	סימון מדויק של מילת השאלה ושל כל המגבילים (מספר, פסקה, "נמקו"); משפט "מה עליי לעשות" ברור; ממד מזוהה נכון.
איתור מידע – דיוק ושלמות	20	כל הפרטים הנדרשים, מהמקום הנכון בטקסט, בלי תוספות.
פרשנות והיסק – הסבר וביסוס	25	טענה + הסבר + ביסוס מהטקסט (ציטוט קצר או הפניה לפסקה).
הערכה וביקורת – עמדה ונימוק	15	עמדה ברורה, שני נימוקים לפחות, קשר לטקסט; כל עמדה מנומקת מתקבלת.
לשון התשובה	10	משפטים שלמים, פתיחה במילות השאלה, כתיב ופיסוק תקינים.

בכל טקסט בחוברת ניקוד השאלות מסתכם ב־100, וכך אפשר לבדוק גם טקסט בודד.

מפת התאמות והנגשות

מסלול	חנ"מ	עולים חדשים
יסודי (גשר)	הקראה לכל משימה, 2–3 אפשרויות, כפתורים גדולים	מילון חזותי (אימוג'י) למילות שאלה
חט"ב	רמז מדורג אחרי 2 טעויות, צבעים קבועים לממדים	בנק מילות קישור לפי תפקיד, משפטים קצרים בלי ניקוד
תיכון (גשר)	חלוקה לנתחים, בלי שעון עצר	מילון הקשה למילים מתקדמות + מילים נרדפות

מפתח תשובות

טקסט 1: השבוע הדיגיטלי שלנו (אינפוגרפיקה)

#	ממד	שאלה (גרסה מותאמת)	התשובה הנכונה	בתשובה פתוחה – לקבל
1	איתור מידע	כמה תלמידים היו בסקר?	א. 30 תלמידים	בסקר השתתפו 30 תלמידות ותלמידים, והם מילאו יומן מסכים במשך שבוע אחד.
2	איתור מידע	כמה ישנו מי שכיבו את המסך שעה לפני השינה?	ב. 8 שעות וחצי	מי שכיבו את המסך לפחות שעה לפני השינה ישנו בממוצע 8 שעות וחצי, ומי שהשתמשו במסך עד שנרדמו ישנו בממוצע 7 שעות בלבד.
3	איתור מידע	מה מקשה להירדם אחרי מסך?	א. האור והתוכן המרגש	לפי הבועה, שני גורמים מקשים להירדם: האור של המסך, והתוכן המרגש שרואים בו. שניהם מקשים על הגוף להירגע.

4	פרשנות והיסק	מה לומדים משני השעונים?	א. מסך עד הרגע האחרון – פחות שינה	אפשר להסיק שמי שמכבים את המסך זמן מה לפני השינה ישנים יותר: הם ישנו כשעה וחצי יותר בממוצע (8.5 שעות לעומת 7). כלומר שימוש במסך עד הרגע האחרון קשור לשינה קצרה יותר, כנראה כי הגוף לא מספיק להירגע.
5	פרשנות והיסק	למה כתוב שתלמיד יכול להופיע ביותר מפלח אחד?	א. כי תלמיד יכול לעשות כמה דברים	ההערה נכתבה כי אם מחברים את המספרים בתיבה (9+21+18) מקבלים 48 – יותר מ־30 התלמידים שבכיתה. בלי ההערה הקורא היה עלול לחשוב שיש טעות בסקר. ההערה מסבירה שתלמיד אחד יכול גם לעשות ספורט וגם לפגוש חברים, ולכן הוא נספר בכמה פלחים.
6	פרשנות והיסק	מי מתארת קושי להפסיק לצפות בלילה?	ב. סלאם	אורי וטליה מדברים שניהם על קשר טוב עם אנשים: אורי נהנה מהחברים בפארק בלי טלפון, וטליה משתמשת במסך כדי לשמור על קשר עם בת דודה רחוקה. סלאם, לעומתם, מתארת קושי – היא מתקשה להפסיק לצפות בלילה ונרדמת מאוחר.
7	פרשנות והיסק	מה מטרת הטיפים?	א. להציע פתרונות לשבוע מאוזן	מטרת תיבה 5 היא לתת לקוראים דרכים מעשיות לשבוע מאוזן יותר. היא מופיעה בסוף כי קודם האינפוגרפיקה מראה את הנתונים – זמן מסך גבוה ושינה קצרה יותר – ורק אחרי שהקוראים מבינים את הבעיה, מוצעים להם פתרונות. כך הטיפים משכנעים יותר.
8	הערכה וביקורת	איזה טיפ הכי עוזר לך?	א. מסך בחדר אחר לפני השינה	דוגמה: לדעתי הטיפ היעיל ביותר הוא "שעה לפני השינה – המסך נח בחדר אחר", כי לפי תיבה 2 מי שכיבו את המסך שעה לפני השינה ישנו בממוצע שעה וחצי יותר. שינה טובה עוזרת להתרכז בבית הספר ולהיות פחות עייפים. יש לקבל כל עמדה מנומקת המבוססת על נתון מהאינפוגרפיקה.
9	הערכה וביקורת	האם האינפוגרפיקה מראה גם צד טוב של המסך?	א. כן – בדברי טליה	דוגמה: לדעתי האינפוגרפיקה הוגנת ברובה. מצד אחד היא מראה בעיות – שינה קצרה יותר אצל מי שמשתמש במסך עד ההירדמות (תיבה 2) ותלמידים שכמעט לא יצאו מהבית (תיבה 3). מצד שני היא מביאה את דבריה של טליה, שהמסך עוזר לה לשמור על קשר עם בת דודה רחוקה, והטיפים לא אוסרים מסכים אלא מציעים לקבוע להם זמן. יש לקבל כל עמדה מנומקת בשתי דוגמאות.

טקסט 2: "גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו" (כתבה)

#	ממד	שאלה (גרסה מותאמת)	התשובה הנכונה	בתשובה פתוחה – לקבל
1	איתור מידע	איזה מסלול הוא אחד ממסלולי הקבוצה?	א. ביקור אצל שכנים מבוגרים	שלושת המסלולים הם: קריאה משותפת עם ילדים צעירים בספרייה, ביקורים קבועים אצל שכנים מבוגרים שגרים לבד, ויום איסוף מזון פעם בחודש לפני החגים.
2	איתור מידע	כמה זמן מתחייב כל מתנדב?	ב. חצי שנה	כל מתנדב מתחייב להגיע לפחות פעם בשבוע במשך חצי שנה.

3	איתור מידע	מה עושים המתנדבים בערב של יום האיסוף?	ב. ממיינים ואורזים חבילות	בבוקר המתנדבים עומדים בכניסה לשלוש חנויות מכולת ומחלקים לקונים רשימת מוצרים יבשים. הם מבקשים מכל קונה להוסיף מוצר אחד לסל התרומות. בערב הם ממיינים את המוצרים בחדר הספורט של המתנ"ס ואורזים אותם בחבילות.
4	פרשנות והיסק	למה לרבקה חשוב שאדיסו "בא לבקר"?	א. כי הם כמו חברים	רבקה מבחינה בין עזרה לביקור. מי שבא "לעזור" רואה בה אישה חלשה שצריכה משהו, אבל מי שבא "לבקר" בא כחבר, בגובה העיניים. היחסים ביניהם הדדיים: היא לימדה את אדיסו שש־בש והוא לימד אותה לשלוח תמונות. לכן היא מרגישה מכובדת ולא נזקקת.
5	פרשנות והיסק	מה למדנו על האישה עם הקמח?	א. שפעם גם היא קיבלה חבילה	אפשר להסיק שבעבר האישה הייתה במצב כלכלי קשה וקיבלה חבילת מזון, ושעכשיו מצבה השתפר והיא רוצה להחזיר טובה. עלי זוכר אותה כי היא הראתה לו שהחבילות שהם אורזים באמת עוזרות לאנשים, ושמי שקיבל עזרה יכול בעתיד לתת בעצמו.
6	פרשנות והיסק	מה עושה הפסקה האחרונה?	א. מסכמת את הכתבה	הפסקה האחרונה מסכמת את הכתבה: היא מתארת את ערב הסיכום ומה למדו המתנדבים, ומסיימת ברגע מרגש – התמונה שרבקה שלחה לבד. הכותרת לקוחה מהפתק של דניאל, "גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו", וכך הסיום חוזר לרעיון המרכזי של הכתבה: בני נוער יכולים לחולל שינוי.
7	פרשנות והיסק	מה הראתה התמונה של אדיסו?	א. שרבקה שלחה תמונה לבד	אדיסו הראה תמונה כי היא הוכחה מוחשית למה שהשיג: רבקה, בת 86, למדה ממנו לשלוח תמונות ועשתה זאת לבד בפעם הראשונה. התמונה אומרת יותר ממשפט – היא מראה שהקשר ביניהם שינה משהו אמיתי בחייה, ושגם הוא, נער בן 14, יכול לשנות.
8	הערכה וביקורת	מה לדעתך הכי קשה בהתנדבות?	א. להמשיך להגיע כל שבוע	דוגמה: אני מסכימה עם הרכזת. בהתחלה כל דבר חדש מרגש, אבל אחרי כמה שבועות יש מבחנים, עייפות ומזג אוויר קר, ואז קל לוותר. גם לי זה קרה בחוג שהתחלתי בהתלהבות והפסקתי אחרי חודש. לכן ההישג האמיתי הוא להמשיך להגיע. יש לקבל כל עמדה מנומקת עם דוגמה.
9	הערכה וביקורת	באיזה מסלול היית בוחר/ת?	ב. ביקור שכנים מבוגרים	דוגמה: הייתי בוחר במסלול הביקורים אצל שכנים מבוגרים. ראשית, אני אוהב לשמוע סיפורים מהעבר ואני חושב שאפשר ללמוד מאנשים מבוגרים הרבה. שנית, בכתבה רואים שהקשר בין אדיסו לרבקה היה הדדי – שניהם למדו זה מזה – וזה נראה לי משמעותי יותר מעזרה חד־פעמית. יש לקבל כל בחירה מנומקת בשני נימוקים.

טקסט 3: המסע הארוך של בקבוק קטן (מאמר מידע)

#	ממד	שאלה (גרסה מותאמת)	התשובה הנכונה	בתשובה פתוחה – לקבל
1	איתור מידע	ממה מייצרים פלסטיק?	א. מנפט ומגז	חומרי הגלם של רוב בקבוקי המשקה מופקים בעיקר מנפט ומגז טבעי.

2	איתור מידע	מה עושים לבקבוק במחזור?	ב. טוחנים אותו לפתיתים	לפי פסקה 5, הבקבוק נאסף, ממוין לפי סוג, נשטף ונטחן לפתיתים קטנים, ומהפתיתים מייצרים מוצרים חדשים (מספיקים שלושה שלבים).
3	איתור מידע	מה עלול צב ים לחשוב על שקית?	א. שהיא מדוזה	דוגמה ראשונה: צב ים עלול לחשוב ששקית צפה היא מדוזה ולבלוע אותה. דוגמה שנייה: עופות ים עלולים להאכיל את גוזליהם בפיסות פלסטיק. הפלסטיק ממלא את הקיבה ופוגע בבריאותם.
4	פרשנות והיסק	מה ההבדל בין קליפת תפוז לבקבוק?	א. קליפה מתפרקת, בקבוק לא	הכותב משווה לדברים מוכרים שמתפרקים בטבע מהר – קליפת תפוז ועלה יבש – כדי להראות בניגוד אליהם שהפלסטיק אינו מתכלה: חיידקים כמעט לא מפרקים אותו, והוא רק מתפורר לחתיכות קטנות ונשאר בסביבה מאות שנים. ההשוואה הופכת רעיון מדעי למובן ומוחשי.
5	פרשנות והיסק	האם בקבוק שהתפורר נעלם?	א. לא, הוא הופך למיקרופלסטיק	אפשר להסיק שגם כשאיננו רואים את הבקבוק, הוא לא באמת נעלם: הוא מתפורר לחלקיקים זעירים – מיקרופלסטיק – שקשה לראות אותם, אבל הם נמצאים בים, בחול, בקרקע ואפילו בגוף של דגים ועופות. כלומר הנזק ממשיך גם כשהפסולת כבר לא נראית.
6	פרשנות והיסק	מה אומרת המילה "אולם"?	א. שיש ניגוד – גם למחזור יש חסרונות	הביטוי מסמן ניגוד ("אולם"): אחרי שהכותב תיאר את יתרונות המחזור, הוא מזהיר שהמחזור אינו פותר את הבעיה לגמרי – הוא דורש הובלה ואנרגיה, לא כל בקבוק מגיע אליו, ואיכות החומר יורדת. כך הוא מכין את הקורא למסקנה בפסקה 6: הצעד החשוב ביותר הוא לצמצם את השימוש.
7	פרשנות והיסק	מה רוצה המאמר?	א. שנשתמש פחות בפלסטיק חד־פעמי	מטרת המאמר היא להסביר מה עובר על בקבוק פלסטיק לאורך "חייו" ולעודד את הקוראים לצמצם שימוש בפלסטיק חד־פעמי. הפתיחה מתחילה במצב יומיומי מוכר – שתייה בדרך לאימון – ומנגידה בין חצי שעה של שימוש למאות שנים בטבע, וכך מעוררת עניין. הסיום פונה ישירות לקוראים ("בפעם הבאה שתחזיקו"), מסכם את המסע ומזמין אותם לבחור בבקבוק רב־פעמי.
8	הערכה וביקורת	מה עדיף לדעתך?	א. להשתמש פחות בפלסטיק	דוגמה: אני מסכים. בקבוק שלא יוצר בכלל לא צרך נפט, לא זיהם את האוויר במפעל ובמשאית ולא יכול להגיע לים. לעומת זאת, לפי המאמר, גם מחזור דורש אנרגיה, לא כל בקבוק מגיע אליו, ואיכות החומר יורדת. לכן עדיף למנוע את הפסולת מראש. יש לקבל כל עמדה מנומקת המבוססת על המאמר.
9	הערכה וביקורת	מה אפשר לעשות בכיתה?	א. להביא בקבוק רב־פעמי	דוגמה: אני מציעה "שבוע בלי בקבוקים" בכיתה: כל תלמיד מביא בקבוק רב־פעמי, וליד הקולר תולים טבלה שבה מסמנים כל יום מי מילא בקבוק. זה מעשי כי כמעט לכל אחד יש בקבוק בבית והקולר כבר קיים, וזה חוסך עשרות בקבוקים בשבוע. יש לקבל כל הצעה מעשית ומנומקת.

טקסט 4: בקשה לשיפוץ מגרש הספורט בשכונת הגפן (מכתב)

#	ממד	שאלה (גרסה מותאמת)	התשובה הנכונה	בתשובה פתוחה – לקבל
1	איתור מידע	למי נשלח המכתב?	א. לראש המועצה המקומית	המכתב נכתב בידי מועצת התלמידים של חטיבת הביניים, וחתמו עליו יושבי הראש יעל אוחיון ומוחמד עבאס. הוא נשלח למר אברהם שטרן, ראש המועצה המקומית.
2	איתור מידע	מה מהבאים הוא בעיה במגרש?	א. אין תאורה	הליקויים: המשטח סדוק ומלא בורות, אחד מסלי הכדורסל שבור, הגדר קרועה בכמה מקומות, ואין במגרש תאורה כלל.
3	איתור מידע	מה התלמידים יעשו בעצמם?	א. ינקו ויצבעו	התלמידים מציעים להתנדב לנקות את המגרש ולצבוע את הספסלים, ולארגן "טורניר פתיחה" שכונתי כשהשיפוץ יסתיים.
4	פרשנות והיסק	מה עושות המילים "ראשית, שנית, שלישית"?	א. מסדרות את הנימוקים	אלה מילות קישור של מנייה וסדר. הן מחלקות את הפסקה לשלושה נימוקים נפרדים – בטיחות, בריאות וקהילה – כך שקל לראש המועצה לעקוב אחריהם. הסדר הברור מראה שהכותבים חשבו על הבקשה ברצינות, ולכן המכתב נשמע מאורגן ומשכנע יותר.
5	פרשנות והיסק	למה התלמידים מזכירים את התקציב?	א. כדי להראות שהם מבינים את המועצה	התלמידים מקדימים תשובה לטענה שהמועצה עלולה להעלות – שאין לה מספיק כסף. כשהם מודים בכך מראש, הם נראים הוגנים, מבינים ובוגרים, ולא רק דורשים. מיד אחר כך הם מציעים עזרה (התנדבות וטורניר), וכך מקטינים את הנטל על המועצה ומגבירים את הסיכוי שהבקשה תתקבל.
6	פרשנות והיסק	למה צירפו עצומה?	א. להראות שהרבה אנשים תומכים	הנספחים נועדו לחזק את הבקשה בהוכחות. העצומה, עם 210 חתימות של תלמידים והורים, מראה שלא מדובר ברצון של כמה ילדים בלבד אלא בצורך של השכונה. התמונות מראות לראש המועצה במו עיניו את הסדקים, הסל השבור והגדר הקרועה, כך שקשה להתעלם מהבעיה.
7	פרשנות והיסק	באיזו פסקה כתובה הבקשה?	ב. פסקה 3	הבקשה מופיעה בפסקה 3 והנימוקים בפסקה 4. הסדר הגיוני: לפני כן (בפסקה 2) הכותבים מציגים את הרקע ואת הבעיה, אחר כך כותבים בבירור מה הם מבקשים, ורק אז מסבירים למה כדאי להיענות. כך הקורא יודע קודם על מה מדובר ואחר כך משתכנע.
8	הערכה וביקורת	איזה נימוק הכי משכנע?	א. בטיחות	דוגמה: לדעתי נימוק הבטיחות הוא המשכנע ביותר, כי הוא מבוסס על עובדה – שלושה ילדים כבר נפצעו – ואחריות לבטיחות הציבור היא תפקיד מרכזי של המועצה. קשה לראש מועצה להתעלם מסכנה ממשית לילדים. יש לקבל כל בחירה מנומקת.
9	הערכה וביקורת	איזה ביטוי מראה לשון רשמית?	א. "בכבוד רב"	דוגמה: המכתב כתוב בלשון רשמית ומתאימה. יש בו פנייה מסודרת ("לכבוד", "הנדון", "שלום רב"), ביטויים רשמיים כמו "בתודה מראש ובכבוד רב" ו"נציג מטעמך", ושימוש בגוף "אנו" במקום "אנחנו". שיפור אפשרי: לציין תאריך בראש המכתב ופרטי קשר שאליהם אפשר להשיב. יש לקבל כל הערכה מנומקת עם דוגמאות.

טקסט 5: פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים (טקסט טיעוני)

#	ממד	שאלה (גרסה מותאמת)	התשובה הנכונה	בתשובה פתוחה – לקבל
1	איתור מידע	מה הכותבת חושבת?	ב. שצריך שיעורי בית רק פעמיים–שלוש בשבוע	הטענה המרכזית היא שאין לתת שיעורי בית בכל יום, אלא פעמיים או שלוש בשבוע – פחות אבל טובים יותר. היא מופיעה בסוף פסקה 1.
2	איתור מידע	מה אחד הנימוקים של הכותבת?	א. מנוחה	שלושת הנימוקים: מנוחה (המוח צריך זמן להירגע ולישון), איכות (שיעורים מעטים יהיו משמעותיים יותר), והוגנות (לא לכל התלמידים יש תנאים זהים בבית).
3	איתור מידע	מה מציעה הכותבת במקום שיעורי בית יומיים?	א. חזרה קצרה בתחילת השיעור	הכותבת מציעה: עשר דקות של חזרה בתחילת כל שיעור, משימה שבועית אחת שהתלמידים מתכננים לבד, וקריאה חופשית של ספר שבחרו בעצמם.
4	פרשנות והיסק	למה הכותבת מתחילה בסיפור על ערב שלה?	א. כדי שנבין ונזדהה עם הבעיה	הפסקה הראשונה פותחת את הטקסט ומציגה את הטענה. הכותבת בחרה לפתוח בתיאור אישי ומוחשי – ערב עמוס שמסתיים בשלושה דפים בתשע וחצי – כדי שהקוראים, ובעיקר תלמידים, יזדהו ויבינו מיד את הבעיה. כך הטענה שמגיעה בסוף הפסקה נשמעת מוצדקת.
5	פרשנות והיסק	למה שיעורי בית יכולים להזיק?	א. כי התלמיד עייף ולא מרוכז	יש כאן ניגוד בין המטרה לתוצאה. שיעורי הבית אמורים לחזק את הלמידה, אבל כשהם ניתנים בכל ערב, לא נשאר זמן למנוחה ולשינה. התלמיד מגיע עייף ומרוכז פחות, ולכן לומד פחות טוב בכיתה – כלומר השיעורים גורמים לתוצאה הפוכה מזו שרצו.
6	פרשנות והיסק	מה הכותבת עושה עם הטענה הנגדית?	א. מסכימה בחלק ומציעה פתרון אחר	הטענה הנגדית היא שבלי שיעורי בית יומיים תלמידים ישכחו את החומר ולא יפתחו משמעת עצמית. הכותבת מקבלת שתרגול קבוע והרגלים חשובים, אבל דוחה את הרעיון שרק שיעורי בית יומיים משיגים זאת: היא מציעה חלופות (חזרה בתחילת שיעור, משימה שבועית, קריאה חופשית) וטוענת שמשמעת נבנית כשסומכים על התלמידים לנהל את זמנם.
7	פרשנות והיסק	מה קורה כשיש הרבה שיעורי בית?	א. הפער בין תלמידים גדל	אפשר להסיק ששיעורי בית רבים מגדילים את הפערים בין תלמידים: מי שיש לו חדר שקט והורים פנויים יצליח בהם יותר ממי שחולק חדר, עובד או מטפל בבני משפחה. לכן ההצלחה בשיעורי הבית תלויה לא רק בתלמיד אלא גם בתנאים בבית, ואילו בכיתה כולם מקבלים עזרה דומה.
8	הערכה וביקורת	האם אפשר לעשות "מפת שיעורי בית"?	א. כן, בעזרת לוח משותף למורים	דוגמה: לדעתי ההצעה מעשית. מספיק לוח משותף בחדר המורים או טבלה שבועית שכל מורה ממלא בה את המשימות שנתן, ואז קל לראות אם יום מסוים כבר עמוס. היא לא עולה כסף ולא מבטלת שיעורי בית. אולי יהיה קשה בשבועות של מבחנים, ולכן כדאי לתכנן גם אותם בלוח. יש לקבל כל עמדה מנומקת.

9	**הערכה וביקורת**	האם הכותבת שכנעה אותך?	א. כן	דוגמה: הכותבת שכנעה אותי. נימוק מהטקסט: כשיש שיעורים בכל ערב לא נשאר זמן לשינה, ותלמיד עייף מתרכז פחות בכיתה. נימוק משלי: כשיש לי ערבים פנויים אני קורא ספרים שאני אוהב ומתאמן, וזה גם לימוד – רק מסוג אחר. יש לקבל גם עמדה מנוגדת, כל עוד היא מנומקת בשני הנימוקים הנדרשים.

?

השאלה כטקסט – חוברת עבודה לכיתה ח'

חוברת לתלמיד/ה · חנ"מ – מותאם

גרסה מותאמת: טקסטים קצרים, 3 אפשרויות, פתיחי משפטים

5 4 3 2 1

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

תוכן החוברת

חלק א' – מכירים את השיטה	כרזת חמשת השלבים, שלושת הממדים, מילון מילות שאלה, מפרקים שאלה יחד
חלק ב' – טקסט 1 – השבוע הדיגיטלי שלנו	אינפוגרפיקה
חלק ב' – טקסט 2 – "גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו"	כתבה
חלק ג' – טקסט 3 – המסע הארוך של בקבוק קטן	מאמר מידע
חלק ג' – טקסט 4 – בקשה לשיפוץ מגרש הספורט בשכונת הגפן	מכתב

חלק ג' – טקסט 5 – פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים

בודקים את עצמנו

מחוון עצמי וכרטיס יציאה

חלק א' – מכירים את השיטה

❓ חמשת השלבים: קוראים את השאלה כטקסט

1 👀 קוראים את השאלה

קוראים את השאלה או ההוראה עד הסוף – לאט, ואפילו פעמיים.

שאלה היא טקסט קצר: יש בה נושא, מידע והוראה. אל תקפצו לתשובה לפני שסיימתם לקרוא.

2 💡 איזה מידע אפשר להפיק מהשאלה?

שואלים: על מה השאלה? על איזה חלק בטקסט? האם היא נותנת לי מושג, ציטוט או מספר פסקה?

לפעמים חצי מהתשובה כבר כתובה בשאלה – למשל "בפסקה 3 מסופר על...".

3 🖍️ מסמנים את מילות השאלה

מסמנים את מילת השאלה (מה, מדוע, הסבירו, השוו...) ואת המילים שמגדירות את המשימה (שתי, בפסקה 2, לדעתכם, נמקו).

מספר בשאלה = מספר החלקים בתשובה. "נמקו" = חייבים "כי...".

4 🧭 מה עליי לעשות כדי לענות?

מנסחים לעצמנו משפט אחד: "אני צריך/ה לחפש... / להסביר... / להביע עמדה ולנמק...", ומחליטים איפה מחפשים: בטקסט, בין השורות או בראש שלי.

כאן מזהים את ממד השאלה: איתור מידע, פרשנות והיסק, או הערכה וביקורת.

5 ✍️ מבצעים את המשימה

עונים במשפט מלא, משתמשים במילים מהשאלה בפתיחת התשובה, ובודקים: עניתי על כל החלקים?

בדיקה אחרונה: חוזרים לסימונים של שלב 3 ומסמנים ✔ ליד כל חלק שעניתם עליו.

שלושה ממדים של שאלות

🔍 איתור מידע

איפה התשובה? המידע כתוב בטקסט במפורש
מילים מזהות: מה, מי, מתי, היכן, כמה, ציינו, העתיקו, מצאו, מנו
צורת התשובה: מוצאים את המקום בטקסט ומעתיקים או מנסחים במילים שלכם. אין צורך בדעה אישית.

לדוגמה: ציינו שני יתרונות של... על פי פסקה 2.

🧩 פרשנות והיסק

איפה התשובה? התשובה "בין השורות" – מחברים פרטים ומסיקים
מילים מזהות: מדוע, הסבירו, מה ניתן להסיק, מה הקשר, מה מטרת, מה תפקיד, השוו, למה התכוון/ה
צורת התשובה: טענה + הסבר + ביסוס מהטקסט ("כפי שכתוב...").

לדוגמה: הסבירו מדוע הכותב/ת בחר/ה לפתוח בשאלה.

⚖️ הערכה וביקורת

איפה התשובה? מחברים את הטקסט לידע ולעמדה שלכם
מילים מזהות: האם, הביעו דעה, לדעתכם, נמקו, הציעו, האם הכותרת מתאימה, עד כמה משכנע
צורת התשובה: עמדה ברורה + 2 נימוקים + קשר לטקסט. כל עמדה מנומקת מתקבלת.

לדוגמה: האם לדעתכם הטיעון משכנע? נמקו.

📖 מילון מילות שאלה

מילת השאלה מגלה לנו מה לעשות ואיך תיראה התשובה.

מילת השאלה	ממד	מה עליי לעשות?	איך תיראה התשובה?	דוגמה
מה / מי / מתי / היכן	איתור מידע	לאתר פרט שכתוב בטקסט	משפט מלא עם הפרט שמצאתם	מה הוצע לתלמידים בפסקה 2?
כמה	איתור מידע	לאתר מספר או כמות	המספר + על מה הוא מספר	כמה שעות שינה מומלצות?
ציינו / מנו	איתור מידע	לכתוב פרטים בלי להסביר	רשימה לפי המספר שבשאלה (שניים = 2 פרטים)	ציינו שתי פעולות של המתנדבים.
העתיקו / מצאו	איתור מידע	להעתיק מילים מדויקות מהטקסט	ציטוט במירכאות	העתיקו את המשפט שמסכם את הכתבה.
על פי / לפי הטקסט	איתור מידע	לענות רק ממה שכתוב, לא מהידע שלי	"לפי הטקסט..." + הפרט	לפי הכתבה, מה הקושי הגדול ביותר?
מדוע / למה	פרשנות והיסק	למצוא סיבה – כתובה או מוסתרת	"...משום ש..."	מדוע החליטה הכיתה לשתול צמחי תבלין?
הסבירו	פרשנות והיסק	לפרש ולהבהיר במילים שלי	טענה + הסבר + דוגמה מהטקסט	הסבירו את הכותרת.
מה ניתן להסיק	פרשנות והיסק	לחבר רמזים ולהגיע למסקנה שלא כתובה במפורש	מסקנה + הרמז שהוביל אליה	מה ניתן להסיק על הרגשתה של הכותבת?
מה הקשר בין	פרשנות והיסק	למצוא איך שני דברים מתחברים (סיבה–תוצאה, ניגוד, דוגמה)	"הקשר הוא... כי..."	מה הקשר בין פסקה 2 לפסקה 3?
מה מטרת / מה תפקיד	פרשנות והיסק	להבין למה הכותב/ת כתב/ה חלק מסוים	"המטרה היא ל... – לכן..."	מה תפקיד הציטוט בפסקה 4?
השוו	פרשנות והיסק	למצוא דומה ושונה בין שני דברים	קריטריון השוואה + דומה + שונה	השוו בין שתי העמדות בטקסט.
למי מיועד	פרשנות והיסק	לזהות את קהל היעד לפי רמזים	הנמען + רמז מהטקסט	למי מיועדת המודעה? הוכיחו.
איזו כותרת מתאימה	פרשנות והיסק	לבחור או לנסח כותרת שמסכמת את הרעיון המרכזי	כותרת + הסבר מדוע היא מתאימה	הציעו כותרת אחרת לפסקה 3.
הביאו דוגמה	פרשנות והיסק	לתת מקרה מוחשי שממחיש רעיון	"לדוגמה..." + קישור לרעיון	הביאו דוגמה מהטקסט לעצמאות.
לדעתכם / הביעו דעה	הערכה וביקורת	לנקוט עמדה אישית	"לדעתי... כי..."	לדעתכם, האם כדאי לאמץ את הרעיון?

נמקו	הערכה וביקורת	להוסיף סיבה לכל טענה	טענה + "משום ש…" (לפחות נימוק אחד, עדיף שניים)	האם הייתם מצטרפים? נמקו.
האם	הערכה וביקורת	להכריע (כן/לא/במידה מסוימת) ולבסס	הכרעה + נימוקים	האם הכותרת מתאימה לכתבה?
עד כמה משכנע	הערכה וביקורת	לבקר את הטיעון: נימוקים, דוגמאות, טיעון נגד	הערכה + 2 נימוקים מהטקסט	עד כמה משכנע הטיעון של הכותבת?
הציעו	הערכה וביקורת	ליצור רעיון חדש שמתאים לטקסט	הצעה + למה היא תעזור	הציעו דרך נוספת לחסוך במים.
שכנעו / כתבו מכתב	הערכה וביקורת	לכתוב טקסט קצר משלכם לפי סוגה	מבנה הסוגה + טיעונים	כתבו תגובה קצרה לבלוג.

👩‍🏫 מפרקים שאלה יחד – דוגמה מודרכת

השאלה לקוחה מהטקסט "השבוע הדיגיטלי שלנו". כך נראה פירוק מלא, שלב אחרי שלב:

מדוע נכתבה ההערה "חלק מהתלמידים מופיעים ביותר מפלח אחד" בתיבה 3? הסבירו מה הייתה עלולה להיות הטעות בלעדיה.

1. **קוראים:** קראנו את השאלה עד הסוף, פעמיים.
2. **מה השאלה מספרת לי?** השאלה מצטטת את ההערה מתיבה 3 ושואלת על מטרתה.
3. **מסמנים:** מדוע · ההערה · בתיבה 3 · הסבירו · הטעות
4. **מה עליי לעשות?** להסביר מה ההערה מבהירה ומה הקורא היה חושב בטעות אילו לא הייתה.
   הממד: פרשנות והיסק **התשובה חייבת לכלול:** תפקיד ההערה: להבהיר שתלמיד אחד יכול להיות בכמה קבוצות; הטעות האפשרית: לחבר את המספרים ולקבל יותר מ־30; קישור לנתונים (18, 21, 9)
5. **התשובה:** ההערה נכתבה כי אם מחברים את המספרים בתיבה (9+21+18) מקבלים 48 – יותר מ־30 התלמידים שבכיתה. בלי ההערה הקורא היה עלול לחשוב שיש טעות בסקר. ההערה מסבירה שתלמיד אחד יכול גם לעשות ספורט וגם לפגוש חברים, ולכן הוא נספר בכמה פלחים.

✔ בדיקה: חוזרים לכל מילה מסומנת ובודקים שעניתם עליה.

חלק ב' – תרגול מודרך

💭 **לפני הקריאה: נסו לנחש: כמה שעות ביום אתם מבלים מול מסכים מחוץ לשעות הלימודים? האם הייתם רוצים לשנות משהו בזה?**

טקסט 1 · אינפוגרפיקה

השבוע הדיגיטלי שלנו

סקר כיתתי לדוגמה: כמה זמן אנחנו מול מסכים – ומה קורה בינתיים לשינה, לספורט ולחברים?

1. כותרת: "השבוע הדיגיטלי שלנו". זה סקר לדוגמה. 30 תלמידים בכיתה ח' דמיונית כתבו יומן מסכים שבוע אחד. המספרים להמחשה.

2. תיבה 1 – זמן מסך ביום: 8 תלמידים – עד שעתיים. 14 תלמידים – שעתיים עד ארבע שעות. 8 תלמידים – יותר מארבע שעות.

3. תיבה 2 – מסכים ושינה: מי שכיבו מסך שעה לפני השינה ישנו 8 שעות וחצי. מי שהשתמשו במסך עד השינה ישנו 7 שעות. אור המסך מקשה להירדם.

4. תיבה 3 – מה עוד עשינו: 18 תלמידים עשו ספורט שלוש פעמים בשבוע. 21 תלמידים פגשו חברים. 9 תלמידים כמעט לא יצאו מהבית.

5. תיבה 4 – מה אמרתם: אורי: "בפארק אני שוכח מהטלפון". סלאם: "בלילה אני רוצה עוד סרטון". טליה: "המסך עוזר לי לדבר עם בת דודה רחוקה".

6. תיבה 5 – טיפים: מסך בחדר אחר לפני השינה. ארוחה בלי מסכים. שעון לזמן מסך. חצי שעה תנועה בחוץ. פגישה אמיתית במקום הודעה.

📚 **מילים חשובות: יומן מסכים** – דף שבו רושמים כל יום כמה זמן היינו מול מסך · **להמחשה** – כדי להראות ולהסביר, לא נתון אמיתי · **בממוצע** – בערך, כשמחשבים את כולם יחד · **פלחים** – חלקים של עיגול, כמו חתיכות של עוגה · **מאוזן** – שיש בו מכל דבר במידה נכונה · **פנים אל פנים** – במפגש אמיתי, לא דרך מסך

שאלות על הטקסט "השבוע הדיגיטלי שלנו"

שאלה 1

איתור מידע

כמה תלמידים היו בסקר?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. 30 תלמידים

◯ ב. 14 תלמידים

◯ ג. 8 תלמידים

✏️ **בסקר השתתפו...**

שאלה 2

איתור מידע

כמה ישנו מי שכיבו את המסך שעה לפני השינה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. 7 שעות

◯ ב. 8 שעות וחצי

◯ ג. 4 שעות

✏️ **מי שכיבו את המסך ישנו...**

שאלה 3

איתור מידע

מה מקשה להירדם אחרי מסך?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. האור והתוכן המרגש

◯ ב. הארוחה המשפחתית

◯ ג. הספורט בחוץ

✏️ **קשה להירדם כי...**

שאלה 4

פרשנות והיסק

מה לומדים משני השעונים?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מסך עד הרגע האחרון – פחות שינה

◯ ב. מסך לא משפיע על השינה

◯ ג. מסך עוזר להירדם מהר

✏️ **משני השעונים לומדים ש...**

שאלה 5

פרשנות והיסק

למה כתוב שתלמיד יכול להופיע ביותר מפלח אחד?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כי תלמיד יכול לעשות כמה דברים

◯ ב. כי הסקר לא נכון

◯ ג. כי היו 48 תלמידים בכיתה

✏️ **ההערה כתובה כי...**

שאלה 6

פרשנות והיסק

מי מתארת קושי להפסיק לצפות בלילה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. טליה

◯ ב. סלאם

◯ ג. אורי

✏️ **סלאם שונה כי...**

שאלה 7

פרשנות והיסק

מה מטרת הטיפים?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. להציע פתרונות לשבוע מאוזן

◯ ב. להציג עוד נתונים

◯ ג. לספר על תלמיד אחד

✏️ **מטרת הטיפים היא...**

שאלה 8

הערכה וביקורת

איזה טיפ הכי עוזר לך?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מסך בחדר אחר לפני השינה

◯ ב. פגישה אמיתית במקום הודעה

◯ ג. חצי שעה תנועה בחוץ

✏️ **לדעתי הטיפ הכי טוב הוא... כי לפי הנתון...**

שאלה 9

הערכה וביקורת

האם האינפוגרפיקה מראה גם צד טוב של המסך?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כן – בדברי טליה

◯ ב. לא – אין שום דבר טוב

◯ ג. אין בה ציטוטים בכלל

✏️ **לדעתי האינפוגרפיקה... כי...**

💭 **לפני הקריאה: האם התנדבתם פעם? מה לדעתכם מקבל המתנדב עצמו, מלבד ההרגשה הטובה?**

טקסט 2 · כתבה

"גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו"

בני נוער מהשכונה מתנדבים בספרייה, אצל שכנים מבוגרים וביום איסוף מזון – ומספרים מה קיבלו בחזרה

1. ביום שלישי ילדים מכיתה א' קוראים בספרייה עם בני נוער מכיתה ח'. מאיה בת 13. בהתחלה הילד לא רצה לקרוא. היום הוא קורא לה.
2. 28 בני נוער התנדבו השנה. יש שלושה מסלולים: קריאה עם ילדים, ביקור אצל שכנים מבוגרים, ויום איסוף מזון. כל מתנדב מגיע פעם בשבוע, חצי שנה.
3. אדיסו בן 14. הוא מבקר כל יום חמישי את רבקה, בת 86. היא לימדה אותו שש־בש. הוא לימד אותה לשלוח תמונות לנכדים.
4. ביום איסוף המזון המתנדבים עומדים ליד חנויות. הם מבקשים מהקונים לתרום מוצר. בערב הם אורזים חבילות. עלי מספר: מילאנו 120 ארגזים.
5. נועה היא הרכזת. היא אומרת: בני הנוער מגלים שהם אחראים. הקושי הוא להמשיך להגיע כל שבוע.
6. בסוף השנה כל מתנדב כתב משפט על פתק. אדיסו הראה תמונה שרבקה שלחה לבד.

📚 **מילים חשובות: מסלול** – דרך פעילות אחת מתוך כמה אפשרויות · **מתחייב** – מבטיח לעשות משהו · **ממיינים** – מסדרים לפי סוגים · **רכזת** – האחראית שמארגנת את הקבוצה · **ביישנים** – שמתביישים ומדברים מעט · **ההתמדה** – להמשיך לעשות משהו לאורך זמן, גם כשקשה

שאלות על הטקסט ""גילינו שגם אנחנו יכולים לשנות משהו""

שאלה 1

איתור מידע

איזה מסלול הוא אחד ממסלולי הקבוצה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. ביקור אצל שכנים מבוגרים

◯ ב. אימון כדורגל

◯ ג. צביעת קירות

✏️ **שלושת המסלולים הם...**

_____

_____

שאלה 2

איתור מידע

כמה זמן מתחייב כל מתנדב?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. חודש אחד

◯ ב. חצי שנה

◯ ג. שנתיים

✏️ **כל מתנדב מתחייב...**

_____

_____

שאלה 3

איתור מידע

מה עושים המתנדבים בערב של יום האיסוף?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. קוראים ספרים

◯ ב. ממיינים ואורזים חבילות

◯ ג. משחקים שש־בש

✏️ **קודם... אחר כך... בערב...**

_____

_____

שאלה 4

פרשנות והיסק

למה לרבקה חשוב שאדיסו "בא לבקר"?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כי הם כמו חברים

◯ ב. כי הוא מנקה לה את הבית

◯ ג. כי היא לא אוהבת אורחים

✏️ **רבקה מרגישה ש...**

שאלה 5

פרשנות והיסק

מה למדנו על האישה עם הקמח?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. שפעם גם היא קיבלה חבילה

◯ ב. שהיא עובדת בחנות

◯ ג. שהיא סבתא של עלי

✏️ **אפשר להסיק שהאישה...**

שאלה 6

פרשנות והיסק

מה עושה הפסקה האחרונה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מסכמת את הכתבה

◯ ב. מציגה נושא חדש

◯ ג. מסבירה איך מגיעים לספרייה

✏️ **הפסקה האחרונה...**

שאלה 7

פרשנות והיסק

מה הראתה התמונה של אדיסו?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. שרבקה שלחה תמונה לבד

◯ ב. שאדיסו ניצח בשש־בש

◯ ג. שהספרייה מלאה

✏️ **אדיסו הראה תמונה כי...**

שאלה 8

הערכה וביקורת

מה לדעתך הכי קשה בהתנדבות?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. להמשיך להגיע כל שבוע

◯ ב. להגיע בפעם הראשונה

◯ ג. לבחור מסלול

✏️ **אני מסכים/ה ש... כי...**

שאלה 9

הערכה וביקורת

באיזה מסלול היית בוחר/ת?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. קריאה עם ילדים

◯ ב. ביקור שכנים מבוגרים

◯ ג. יום איסוף מזון

✏️ **הייתי בוחר/ת ב... כי... וגם כי בכתבה...**

חלק ג' – תרגול עצמאי

💭 **לפני הקריאה: כמה בקבוקי פלסטיק לדעתכם זורקת הכיתה שלנו בשבוע אחד? ולאן הם הולכים אחרי שהם נזרקים לפח?**

טקסט 3 · מאמר מידע

המסע הארוך של בקבוק קטן

בקבוק מים משמש אותנו כמה דקות – אבל מה קורה לו לפני כן ואחרי כן?

1. אנחנו שותים בקבוק מים בחצי שעה. אבל הבקבוק יכול להישאר בטבע מאות שנים.
2. בקבוקים עשויים מפלסטיק. מייצרים פלסטיק מנפט ומגז. הם לא מתחדשים. במפעל מחממים ומנפחים את הפלסטיק. זה צורך הרבה אנרגיה.
3. פלסטיק לא נעלם כמו קליפת תפוז. הוא מתפורר לחתיכות קטנות. החתיכות הכי קטנות נקראות מיקרופלסטיק. הן נמצאות בים ובגוף של דגים.
4. בקבוק ברחוב יכול להגיע לים. צב ים יכול לחשוב ששקית היא מדוזה. בעלי חיים בולעים פלסטיק ונפגעים.
5. אפשר למחזר בקבוק. טוחנים אותו ועושים ממנו בגדים או בקבוקים חדשים. אבל גם מחזור צורך אנרגיה.
6. הכי חשוב לצמצם פלסטיק חד־פעמי. אפשר להשתמש בבקבוק רב־פעמי ובקופסת אוכל. פעולות קטנות עוזרות.

📚 **מילים חשובות: מתכלה** – מתפרק בטבע ונעלם עם הזמן · **משאבים** – חומרים מהטבע שבני אדם משתמשים בהם · **מתחדשים** – חוזרים ונוצרים מחדש בטבע · **מיקרופלסטיק** – חתיכות פלסטיק קטנות מאוד · **מחזור** – שימוש בחומר ישן כדי לייצר מוצר חדש · **לצמצם** – להקטין, להשתמש פחות

שאלות על הטקסט "המסע הארוך של בקבוק קטן"

שאלה 1

איתור מידע

ממה מייצרים פלסטיק?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מנפט ומגז

◯ ב. מעצים

◯ ג. מחול

✏️ **מייצרים פלסטיק מ...**

שאלה 2

איתור מידע

מה עושים לבקבוק במחזור?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. שורפים אותו

◯ ב. טוחנים אותו לפתיתים

◯ ג. קוברים אותו

✏️ **במחזור קודם... אחר כך...**

שאלה 3

איתור מידע

מה עלול צב ים לחשוב על שקית?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. שהיא מדוזה

◯ ב. שהיא אבן

◯ ג. שהיא דג

✏️ **דוגמה אחת היא... דוגמה שנייה היא...**

שאלה 4 פרשנות והיסק

מה ההבדל בין קליפת תפוז לבקבוק?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. קליפה מתפרקת, בקבוק לא

◯ ב. שניהם נעלמים מהר

◯ ג. בקבוק מתפרק מהר יותר

✏️ **קליפת תפוז... אבל פלסטיק...**

שאלה 5 פרשנות והיסק

האם בקבוק שהתפורר נעלם?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. לא, הוא הופך למיקרופלסטיק

◯ ב. כן, הוא נעלם לגמרי

◯ ג. כן, הוא הופך למים

✏️ **הבקבוק לא נעלם כי...**

שאלה 6 פרשנות והיסק

מה אומרת המילה "אולם"?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. שיש ניגוד – גם למחזור יש חסרונות

◯ ב. שהמחזור מושלם

◯ ג. שיש עוד יתרון

✏️ **המילים האלה מראות ש...**

שאלה 7

פרשנות והיסק

מה רוצה המאמר?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. שנשתמש פחות בפלסטיק חד־פעמי

◯ ב. שנקנה עוד בקבוקים

◯ ג. שנפסיק לשתות מים

✏️ **מטרת המאמר היא...**

שאלה 8

הערכה וביקורת

מה עדיף לדעתך?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. להשתמש פחות בפלסטיק

◯ ב. למחזר הכול

◯ ג. לזרוק לפח רגיל

✏️ **לדעתי... כי לפי המאמר...**

שאלה 9

הערכה וביקורת

מה אפשר לעשות בכיתה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. להביא בקבוק רב־פעמי

◯ ב. לקנות יותר שקיות

◯ ג. לזרוק בקבוקים בחצר

✏️ **אני מציע/ה... זה מעשי כי...**

💭 **לפני הקריאה: אם הייתם רוצים לשנות משהו בשכונה שלכם, למי הייתם פונים – ואיך הייתם משכנעים אותו?**

טקסט 4 · מכתב

בקשה לשיפוץ מגרש הספורט בשכונת הגפן

מכתב רשמי של מועצת התלמידים אל ראש המועצה המקומית

1. לכבוד ראש המועצה המקומית. הנדון: שיפוץ מגרש הספורט בשכונת הגפן. שלום רב.
2. אנחנו מועצת התלמידים. מגרש הספורט הוא המקום היחיד בשכונה לשחק בחינם. היום המצב שלו רע. המשטח סדוק, סל שבור, הגדר קרועה ואין תאורה.
3. אנחנו מבקשים לשפץ את המגרש עד הקיץ. לתקן את המשטח, הסלים, השערים והגדר. להוסיף תאורה עד תשע בערב. גם ספסלים וברזייה.
4. למה? 1. בטיחות: שלושה ילדים נפצעו קל. 2. בריאות: נצא מהבית ונתאמן. 3. קהילה: ילדים מכל השכונה נפגשים שם.
5. אנחנו רוצים לעזור. נתנדב לנקות ולצבוע. צירפנו עצומה עם 210 חתימות ותמונות.
6. נשמח להיפגש. תודה, יעל ומוחמד, מועצת התלמידים.

📚 **מילים חשובות: הנדון** – הנושא של המכתב · **מתוחזק** – שמטפלים בו ושומרים עליו במצב טוב · **תקציב** – הכסף שיש למוסד להוציא · **עצומה** – מכתב או רשימה שהרבה אנשים חותמים עליה כדי לבקש משהו · **נציג** – מי שבא בשם מישהו אחר · **רווח** – תועלת, דבר טוב שמקבלים

שאלות על הטקסט "בקשה לשיפוץ מגרש הספורט בשכונת הגפן"

שאלה 1 איתור מידע

למי נשלח המכתב?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. לראש המועצה המקומית

◯ ב. למנהלת בית הספר

◯ ג. להורים

✏️ **את המכתב כתבו... והוא נשלח ל...**

שאלה 2

איתור מידע

מה מהבאים הוא בעיה במגרש?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. אין תאורה

◯ ב. יש יותר מדי ספסלים

◯ ג. הדשא גבוה

✏️ **הבעיות במגרש הן...**

שאלה 3

איתור מידע

מה התלמידים יעשו בעצמם?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. ינקו ויצבעו

◯ ב. יבנו מגרש חדש

◯ ג. ישלמו על השיפוץ

✏️ **התלמידים מציעים...**

שאלה 4

פרשנות והיסק

מה עושות המילים "ראשית, שנית, שלישית"?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מסדרות את הנימוקים

◯ ב. מביעות ניגוד

◯ ג. מתארות זמן ביום

✏️ **המילים האלה עוזרות ל...**

שאלה 5

פרשנות והיסק

למה התלמידים מזכירים את התקציב?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כדי להראות שהם מבינים את המועצה

◯ ב. כדי לבקש כסף מההורים

◯ ג. כדי לבטל את הבקשה

✏️ **התלמידים כתבו זאת כדי...**

שאלה 6

פרשנות והיסק

למה צירפו עצומה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. להראות שהרבה אנשים תומכים

◯ ב. להזמין לטורניר

◯ ג. לשלם על השיפוץ

✏️ **העצומה מראה ש...**

שאלה 7

פרשנות והיסק

באיזו פסקה כתובה הבקשה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. פסקה 1

◯ ב. פסקה 3

◯ ג. פסקה 6

✏️ **הבקשה מופיעה בפסקה... והנימוקים בפסקה...**

שאלה 8

הערכה וביקורת

איזה נימוק הכי משכנע?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. בטיחות

◯ ב. בריאות

◯ ג. קהילה

✏️ **הנימוק המשכנע ביותר הוא... כי...**

שאלה 9

הערכה וביקורת

איזה ביטוי מראה לשון רשמית?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. "בכבוד רב"

◯ ב. "יאללה ביי"

◯ ג. "מה נשמע"

✏️ **הלשון במכתב... למשל... הייתי משפר/ת...**

💭 **לפני הקריאה: מה לדעתכם קורה למוח שלנו אחרי יום לימודים ארוך? האם שיעורי בית עוזרים לו – או מעייפים אותו עוד יותר?**

טקסט 5 · טקסט טיעוני

פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים

מאמר דעה של תלמידת כיתה ח': האם באמת צריך שיעורי בית בכל יום?

1. אני חוזרת מאוחר אחרי לימודים, אימון ועזרה בבית. ואז יש לי הרבה שיעורי בית. הטענה שלי: לא צריך שיעורי בית כל יום. מספיק פעמיים או שלוש בשבוע.
2. נימוק 1 – מנוחה. המוח צריך לנוח ולישון. תלמיד עייף לומד פחות טוב.
3. נימוק 2 – איכות. שיעורים פעמיים בשבוע יכולים להיות מעניינים יותר. שיעורים כל יום הם לפעמים חזרה משעממת.
4. נימוק 3 – הוגנות. לא לכל התלמידים יש בבית מקום שקט ועזרה. בכיתה כולם מקבלים עזרה שווה.
5. יש אומרים: בלי שיעורים כל יום נשכח את החומר. זה חשוב. אבל אפשר לחזור על החומר בתחילת השיעור.
6. סיכום: לא לבטל שיעורי בית, אלא לתת פחות. שני ערבים בשבוע בלי שיעורים. אלינור, כיתה ח'.

📚 **מילים חשובות: לעבד** – לסדר בראש ולהבין מידע חדש · **בקפידה** – בזהירות ובתשומת לב · **הוגנות** – יחס שווה וצודק לכולם · **פער** – הבדל גדול בין שני דברים או אנשים · **משמעת עצמית** – היכולת לעשות מה שצריך גם בלי שמישהו יכריח · **רעננים** – נחים ומלאי כוח

שאלות על הטקסט "פחות דפים, יותר למידה: על שיעורי הבית היומיים"

שאלה 1

איתור מידע

מה הכותבת חושבת?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

- ◯ א. שצריך שיעורי בית כל יום
- ◯ ב. שצריך שיעורי בית רק פעמיים–שלוש בשבוע
- ◯ ג. שצריך לבטל את בית הספר

✏️ **הכותבת טוענת ש...**

שאלה 2

איתור מידע

מה אחד הנימוקים של הכותבת?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מנוחה

◯ ב. מחיר הספרים

◯ ג. מזג האוויר

✏️ **הנימוקים הם...**

שאלה 3

איתור מידע

מה מציעה הכותבת במקום שיעורי בית יומיים?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. חזרה קצרה בתחילת השיעור

◯ ב. עוד מבחנים

◯ ג. לימודים בשבת

✏️ **הדרכים הן...**

שאלה 4

פרשנות והיסק

למה הכותבת מתחילה בסיפור על ערב שלה?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כדי שנבין ונזדהה עם הבעיה

◯ ב. כדי לספר על כדורעף

◯ ג. כדי לשבח את המורים

✏️ **הכותבת פותחת כך כדי...**

שאלה 5

פרשנות והיסק

למה שיעורי בית יכולים להזיק?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כי התלמיד עייף ולא מרוכז

◯ ב. כי הם קלים מדי

◯ ג. כי אין מספיק דפים

✏️ **שיעורי הבית פוגעים כי...**

שאלה 6

פרשנות והיסק

מה הכותבת עושה עם הטענה הנגדית?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. מסכימה בחלק ומציעה פתרון אחר

◯ ב. מתעלמת ממנה

◯ ג. מסכימה איתה לגמרי

✏️ **הכותבת מסכימה ש... אבל...**

שאלה 7

פרשנות והיסק

מה קורה כשיש הרבה שיעורי בית?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. הפער בין תלמידים גדל

◯ ב. כולם מצליחים אותו דבר

◯ ג. אין שום שינוי

✏️ **אפשר להסיק ש...**

שאלה 8

הערכה וביקורת

האם אפשר לעשות "מפת שיעורי בית"?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כן, בעזרת לוח משותף למורים

◯ ב. לא, אסור למורים לדבר

◯ ג. רק אם מבטלים את בית הספר

✏️ **לדעתי ההצעה... כי...**

שאלה 9

הערכה וביקורת

האם הכותבת שכנעה אותך?

3 סמנו את מילת השאלה. ☐ סימנתי

◯ א. כן

◯ ב. לא

◯ ג. חלקית

✏️ **הכותבת (לא) שכנעה אותי כי... וגם כי...**

בודקים את עצמנו

מחוון עצמי

- ☐ קראתי את השאלה עד הסוף, יותר מפעם אחת.
- ☐ כתבתי מה השאלה כבר מספרת לי.
- ☐ סימנתי את מילת השאלה ואת המילים שמגדירות את המשימה.
- ☐ ניסחתי לעצמי "מה עליי לעשות" וזיהיתי את הממד.
- ☐ עניתי במשפט מלא שפותח במילים מהשאלה.
- ☐ עניתי על כל החלקים (אם כתוב "שתי" – יש שתיים).
- ☐ בשאלת "נמקו" כתבתי "משום ש...".
- ☐ חזרתי לטקסט כדי לבדוק את התשובה.

כרטיס יציאה

שם: _____ **תאריך:** _____

מילת שאלה אחת שלמדתי לזהות היום ומה היא דורשת:

השלב מתוך החמישה שהכי עזר לי:

שאלה שעדיין קשה לי לפרק: